

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Slohové postupy

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Slohový postup = způsob podání, zpracování tématu (pojetí tématu, řazení, rozvádění tematických složek, výběr a uspořádání tomu odpovídajících jazykových prostředků)

1. Na základě charakteristiky pojmenujte daný slohový postup.

a) podává děje, události, vypravuje příběhy jako jedinečné, usiluje o zajímavost, napětí, pestrost, pracuje s dějovými prvky
.....

b) vyjadřuje názory autora, zamyšlení, hodnocení, srovnává a vyvozuje logické závěry, vyjadřuje city a postoje
.....

c) podává fakta (co se kdy a kde stalo), zpravuje o událostech a oznamuje bez zvláštního formálního zpracování, konstatuje
.....

d) vysvětluje podstaty jevu (nejen vnější znaky, ale i vnitřní vztahy, souvislosti, příčiny a následky)
.....

e) vystihuje vlastnosti, charakteristické znaky a rysy, důležitá je hodnotící role
.....

2. Danou ukázkou zhodnoťte na základě slohového postupu a napište, co je pro daný postup typické.

(Vzhledem k povaze úloh není uveden zdroj ukázek)

a)

... a konečně Stanislav Katczinsky, hlava naší skupiny, houževnatý, mazaný, čtyřicetiletý, s tváří jak z hlíny, s modrýma očima, svislýma rameny a s úžasným čichem pro průšvihy, pro dobré jídlo a pro krásné ulejvárný.

.....
.....
.....

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

b)

Jsou to nádherné bezmyšlenkovité hodiny. Nad námi se klene modré nebe. Na obzoru se vznášejí jasně ozářené žluté balóny a bílé obláčky protiletadlových střel. Občas, když pronásledují nějakého letce, vytrysknou jako fontána. Tlumené bručení fronty slyšíme jen jako velmi vzdálenou bouřku. Čmeláci, kteří bzučí, je přehlušují.

A kolem nás se prostírá kvetoucí louka. Jemňoučká stébla travin se kolébají, bělásci se houpají, vznášejí v měkkém, teplém vánku pozdního léta, čteme dopisy a noviny a kouříme, smekáme čepice a odkládáme je vedle sebe, vítr si pohrává s našimi vlasy, pohrává si s našimi slovy a myšlenkami.

.....
.....
.....

c)

Kdybychom se byli vrátili domů v roce šestnáctém, byli bychom z bolesti a síly našich prožitků rozpoutali vichřici. Vrátime-li se nyní, vrátíme se unaveni, rozpadlí, vyhořelí, z kořenů vyvrácení a bez naděje. Už nedokážeme vpravit se do života. Vyznat se v životě.

Také nám nebudou rozumět – neboť před námi roste pokolení, které sice strávilo ta léta zde spolu s námi, jež však předtím už mělo postel a povolání a vrátí se do svých starých pozic, v nichž na válku zapomene...

Jsme zbyteční sobě samým, porosteme, někteří se přizpůsobí, někteří se podvolí a mnozí budou bezradní – léta se rozutekou a nakonec zahyneme.

.....
.....
.....

d)

Ve chvíli, kdy ustupujeme, zvedají se ze země tři tváře. Pod jednou z přilb tmavé vousy do špičky sestřižené a dvě oči, jež se na mě upřeně dívají. Zvedám ruku, ale nemůžu hodit do těch podivných očí – po splašenou vteřinu se celá bitva točí bláznivě jako cirkus kolem mne a kolem páru očí, jež jsou jediným nehybným bodem, pak se ta hlava tam naproti zvedá, - ruka – pohyb – a můj ruční granát vzlétá a letí do těch očí.

Běžíme zpátky, smýkáme španělské jezdce do zákopu a za sebe házíme roznícené ruční granáty, které nám kryjí plamenný ústup. Ze sousedního zákopu pálí kulomety.

.....
.....
.....

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

e)

Termín zákopové války přímo souvisí s uvedením kulometu na válečná pole, jelikož nová automatická zbraň zcela změnila poměr sil na bojišti ve prospěch obránců. Jeho palebná převaha založená ve vysoké kadenci, posílená ještě masivním zavedením protipěchotních překážek z ostnatého drátu na bojišti spolu s rozšířením polního telefonu a těžkého dělostřelectva, umožňovala dostatečně vybavené straně rychle postavit na patřičném úseku bojiště velmi silnou palebnou překradu, což velmi ztížilo pěchotě a jezdeckvu pronikat přes zemi nikoho a připravené linie obránců. K jejich proražení bylo zpravidla zapotřebí shromáždit obrovskou početní převahu, popřípadě velmi silnou palebnou podporu a i tak byl úspěch zpravidla vykoupen velkými ztrátami. Pokud si nepřítel mohl dovolit připravit několikanásobně zmnožená obranná postavení a měl k dispozici dostatečně silné zálohy, byl úspěch útočníka navíc mizivý, neboť brzy narazil na novou linii, stejně těžko průchozí, jako ta předešlá.

.....
.....
.....

f)

Tank Renault FT-17 měl samonosnou korbu. Pohon obstarával zážehový motor Renault o výkonu 35 hp. Jelikož krátká korba tanku zvyšovala nebezpečí převrácení vozidla během překonávání zákopů, byl na její zadní část připevněn rám s lyžinou (ohon), o kterou se stroj mohl při hrozbě převrácení opřít. Tank měl odlévanou věž, ve které byl uložen kulomet Hotchkiss ráže 8 mm. Na střeše věže byla instalována pozorovací kopule. Odlévaná věž byla později pro svoji výrobní náročnost na výrobu nahrazena nýťovanou. Od května 1918 byl do části tanků FT-17 lafetován Puteaux ráže 37 mm. Během 1. světové války bylo vyrobeno přes 3000 tanků, po válce zhruba další tisíc. Tanky byly exportovány do mnoha zemí světa, vyráběly se i jejich kopie.

.....
.....
.....

3. Který slohový postup převládá v daných slohových útvarech?

a) zpráva, dopis, inzerát	.....
b) posudek	.....
c) návod, recept	.....
d) přednáška, referát	.....
e) příběh, vzpomínky	.....
f) komentář, diskuse	.....

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

4. Uvedte příklady některých smíšených útvarů, ve kterých se mísí dva různé slohové postupy. Postupy pojmenujte.

.....
.....
.....